

ІНФОРМАЦІЯ

про стан науково-методичного забезпечення навчального процесу
на факультеті психології у 2020/2021 навчальному році

1. Видання навчальної літератури

№ з/п	Автор	Назва видання	Назва видавництва, місце та рік видання, кількість сторінок	Вид видання (підручник, навчальний посібник, словник, довідник, методична література, електронне видання)	Примітка
1	Сорока А.В.	Методичні рекомендації до організації та проведення виробничої практики	Харків: ФОП Бровін О.В., 2021. – 80 с.	Методичні рекомендації для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія	Затвердж. до друку рішенням НМР ХНУ імені В.Н.Каразіна прот. №2 від 18.12.2020р.
2	Даниленко Г.М., Міхановська Н.Г., Сотнікова-Мелешкіна Ж.В., Штриголь Д.В., Луценко О. Л., Островська Г.Є., Романова Н.Г.	Скринінг-оцінка психосоціального функціонування та якості життя, що пов'язана зі здоров'ям у школярів.	Харків: ФОП Тітов Є.В., 2021. – 28 с.	Методичні рекомендації	Рекоменд. до друку рішенням експертної проблемної комісії «Психіатрія. Медична психологія» НАМН і МОН У країни прот. №1 від 15.01. 2021 р.

2. Система підвищення педагогічної майстерності викладачів факультету/інституту (обов'язково зазначити повну назву заходу, дату проведення)*.

2.1. Методичні конференції (семінари): міжнародні, всеукраїнські, міжвузівські.

2.1.1. Міжнародні

- II Міжнародна науково-методична конференція «Проблеми та шляхи реалізації компетентнісного підходу в сучасній освіті» 20-21 травня 2021 р. (гол. оргкомітету – Жукова О.А., співголова – Крейдун Н.П.);
- науково-практична конференція з міжнародною участю «Проблеми особистісних ресурсів у навчальній та професійній діяльності» 27-28 травня 2021 р. (гол. оргкомітету – Крейдун Н.П., співголова – Олефір В.О.).

2.1.2. Всеукраїнські

- Всеукраїнська методична конференція «Теорія і практика реалізації сучасних педагогічних методик та технологій в освіті» 19-20 листопада 2020 р. (гол. оргкомітету – Крейдун Н.П., співголова – Жукова О. А.).

2.1.3. Міжвузівські

- семінар-практикум «Використання активних методів навчання у системі фахової підготовки» (26.04.2021 р., організатори - Жукова О. А., Комишан А. І.).

2.1.4. Університетські

- лекції, семінари та круглі столи в рамках роботи Школи педагогічної новатики у межах проекту 2.11. «Новітні психолого-педагогічні технології навчання»:

Ведучий	Захід, назва	Дата	Час	Ауд.
Наливайко О.О., Друганова О.М.	круглий стіл «Комунікація у цифровому просторі в період дистанційного навчання»	14.12.2020 р.	13.00-15.00	zoom
Наливайко О.О.	семінар «Сучасна цифрова культура викладача»	14.04.2021 р.	15.20-16.40	608
Наливайко О.О.	семінар «Організація проектної діяльності у цифровому освітньому середовищі ЗВО»	21.04.2021 р.	15.20-16.40	608
Наливайко О.О.	семінар «Інтерактивна презентація як шлях покращення педагогічної майстерності»	19.05.2021 р.	16.00-17.30	zoom

2.2. Методичні семінари (конференції): факультетські, кафедральні.

2.2.1. факультетські

- «Рекомендації щодо планування, виконання та оформлення курсових робіт» (04.09.2020 р., відповідальні – Невосенна О.А., Гімаєва Ю.А.);

- «Уточнення відповідності компетентностей і запланованих результатів навчання компонентам освітніх програм» (17.02.2021 р., відповідальна – Невосенна О.А.);

- цикл науково-методичних семінарів «Поглиблені методи аналізу даних у психології» (відповідальний – Олефір В.О.):

Заняття 1. «Введення в структурний моделювання (Structural Equation Modeling). Конфірматорний факторний аналіз» (04.03.2021 р.),

Заняття 2. «Вимірjовальна інваріантність. Мульти-груповий КФА (Multiple group CFA)» (11.03.2021 р.),

Заняття 3. «Конфірматорний факторний аналіз з факторами другого порядку та біфакторні моделі» (18.03.2021 р.),

Заняття 4. «Вступ до медіації, модерації та умовного аналізу процесу» (25.03.2021 р.);

- «Уточнення застосування оновлених вимог до виконання і оформлення курсових робіт 4 курсу та кваліфікаційних магістерських робіт» (30.03.2021 р., відповідальні – Гімаєва Ю.А., Невосенна О.А.);

- «Вимоги до сертифікації дистанційних курсів» (28.05.2021 р., відповідальні – Севостьянов П.О., Ярош Н.С.).

2.2.2. кафедральні

- методичні семінари кафедри загальної психології:

«Підготовка навчально-методичних комплексів до внутрішнього аудиту» (05.10.2020 р., відповідальний – Олефір В.О., Гімаєва Ю.А.);

- методичні семінари кафедри прикладної психології:

«Актуальні питання роботи куратора: методика діагностики міжособистісних стосунків куратора та студентів» - науково-методичний семінар для кафедри мовної підготовки 1 ННІМО ХНУ імені В.Н.Каразіна у межах проекту 2.3.- 2.4. «Ефективний куратор» (11.05.2021 р., відповідальна – Яновська С.Г.);

«Шляхи недопущення порушення принципів академічної доброчесності при написанні курсових та кваліфікаційних робіт» (19.05.2021 р., відповідальна – Луценко О.Л.);

- науково методичні семінари кафедри психологічного консультування і психотерапії:

«Особливості функціонування наркозалежної особистості» (02.10.2020 р., відповідальна – Антонович М.О.);

«Моделі психологічної травми» (12.12.2020 р., відповідальний – Харченко А.О.);

«Медико-психологічні аспекти формування невротичних та соматоформних розладів у дітей» (22.04. 2021 р., відповідальний – Федосєєв В.А.);

«Фокусування в клієнт-центрованій терапії» (20.05.2021 р., відповідальний – Кочарян О.С.);

«Робота з травмою в арттерапевтичному підході» (16.06.2021 р., відповідальна – Терещенко Н.М.).

2.3. Майстер-класи

- майстер-класи в рамках роботи Школи педагогічної новатики у межах проекту 2.11. «Новітні психолого-педагогічні технології навчання»:

Ведучий	Захід, назва	Дата	Час	Ауд.
Милославська О.В.	майстер-клас «Довіра у взаємодії викладач-студент»	21.04.2021 р	15.20-16.40	
Гуляєва О.В.	майстер-клас «Особливості роботи зі студентами з обмеженими можливостями здоров'я»	28.04.2021 р.	15.20-16.40	
Харченко А.О.,	майстер-клас «Профілактика емоційного вигорання та професійної деформації викладачів»	19.05.2021 р.	15.20-16.40	435
Терещенко Н.М.,	майстер-клас «Проблеми психології сім'ї: викладачі, студенти»	25. 05.2021 р.	15.20-16.40	435

- майстер-класи в рамках науково-практичної конференції з міжнародною участю «Проблеми особистісних ресурсів у навчальній та професійній діяльності» м. Харків, 27-28.05.2021 р.:

Ведучий	Назва майстер-класу	Дата	Час	Ауд.
Плохих В.В.	Проблеми особистісних ресурсів у навчальній та професійній діяльності	28.05.2021 р.	14.30-16:30	на платформі ZOOM
Гімасва Ю.А.	Життєвий шлях – найважливіший ресурс особистості	28.05.2021 р.	14.30-16:30	
Кочарян І.О.	Робота зі страхом психологічної інтимності в онлайн-форматі	28.05.2021 р.	14.30-16:30	
Зуєв І.О.	Методи виявлення репрезентативних систем	28.05.2021 р..	14.30-16:30	

- воркшоп для психологів «Майстерня відпочинку та натхнення» (м.Калкан, Турецька Республіка, 12-19.09.2020 р., ведучий – доц. Кочарян І.О.);

- воркшоп для психологів «Майстерня психологічного перетворення і тілесності» (м. Київ, 24-25.10.2020 р., ведучий – доц. Кочарян І.О.);
- воркшоп для психологів: «Психологія брехні у перемовинах» (03.03.2021р. з використанням платформи ZOOM, ведучий – доц. Кочарян І.О.);
- семінар для психологів: «Група тілесного досвіду» (спільно з ВГО «Інститут клієнт-центрованої і експеріментальної психотерапії») (по п'ятницях і суботах березень - квітень 2021 р. з використанням платформи ZOOM, ведучий – доц. Кочарян І.О.);
- воркшоп для психологів: «Психологія щастя» (Санжейка, Одеська обл. 8.05 -15.05.2021 р., ведучий – доц. Кочарян І.О.).

2.4. Видання методичних вісників, збірників тощо

- матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Проблеми особистісних ресурсів у навчальній та професійній діяльності, 27-28 травня 2021 р., Харківський нац. ун-т». – Харків: ФОП Бровін О.В., 2021. – 240 с. (ум. друк. арк. 13,95). ISBN 978-617-8009-17-5 ;
- науковий збірник «Psychological counseling and psychotherapy». Вип.13. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2020. – 98 с. (Ум. друк. арк. 7,2);
- науковий збірник Psychological counseling and psychotherapy Вип.14. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2020. – 91 с. (Ум. друк. арк. 7,2);
- збірник наукових праць «Наукові записки кафедри педагогіки» Вип.47. – 167 с. (Ум. друк. арк. 8,95).

3. Використання новітніх технологій в освітньому процесі

Лекційні, семінарські, практичні і лабораторні заняття поряд з класичними методами проводяться із застосуванням низки інтерактивних методів: діяльнісного, ігрового, тренінгового, кейс методів, методу проектів, широко використовуються методи роботи в групах (командах), групової дискусії. В рамках викладання низки дисципліни використовувався інформаційно-комунікаційний метод (на платформах MOODL і Google). Для поточного та підсумкового контролю знань використовувались комп'ютерні технології: платформи MOODLE, ZOOM, сервіси Google Forms, e-mail.

4. Організація дистанційного та змішаного навчання в умовах карантину

Протягом змішаного та дистанційного періодів викладачі кафедри використовували різні технології та інструменти задля дистанційного забезпечення освітнього процесу:

- для проведення лекцій, семінарських, лабораторних та практичних занять on-line – платформу ZOOM, Google Meet;
- для надання лекційних і методичних матеріалів з навчальних дисциплін та завдань для самостійної роботи (в т.ч. практичних робіт) off-line – платформи MOODLE, Google classroom, сервіс e-mail, сайт факультету;
- для поточних та передекзаменаційних консультацій – платформу ZOOM, Google Meet;
- для поточного і підсумкового контролю – платформи ZOOM, MOODLE, сервіси e-mail, Google Forms.

5. Аналіз стану науково-методичного забезпечення дистанційного та змішаного навчання: наявність дистанційних курсів, розміщення на сайтах факультетів/інститутів/кафедр робочих програм навчальних дисциплін, навчально-методичних комплексів, силабусів тощо.

Створено або оновлено дистанційні електронні курси для забезпечення виконання самостійної роботи студентів під час вивчення дисциплін та проведення підсумкового контролю.

№ з/п	Платформа	Дисципліна	Факультет, курс	Розробники
1	MOODLE	Юридична психологія (сертифіковано)	ф-т психології, 4 курс, д/ф, з/ф	Сорока А.В.
2	MOODLE	Порівняльна психологія. Зоопсихологія (сертифіковано)	ф-т психології, 1 курс	Фролова Є.В.
3	MOODLE	Екологічна психологія (апробація)	ф-т психології, 4 курс, д/ф, з/ф	Кряж І.В.
4	MOODLE	Методи багатомірного аналізу в психології (апробація)	ф-т психології, 1 магіст. к., д/ф, з/ф	Кряж І.В.
5	MOODLE	Психодіагностика(апробація)	ф-т психології, 3 курс, д/ф, з/ф	Луценко О.Л.
6	MOODLE	Психофізіологія (апробація)	ф-т психології, 2 курс, д/ф, з/ф	Луценко О.Л.
7	MOODLE	Soft Skills for Professional Development / Софт Скіллз для професійного розвитку (англ. та укр. мовами) (апробація)	ф-т психології, 2 магіст. к., д/ф, з/ф	Луценко О.Л.
8	MOODLE	Психологія лідерства (апробація)	ф-т психології, 1 курс PhD	Луценко О.Л.
9	MOODLE	Загальна психологія. Психологія особистості (апробація)	ф-т психології, 2 курс, з/ф	Гімаєва Ю.А.
10	MOODLE	Вступу до психології. Загальна психологія (апробація)	ф-т психології, 1 курс, д/ф	Москаленко В.В
11	MOODLE	Політичної психології (апробація)	ф-т психології, 4 курс, д/ф, з/ф	Москаленко В.В
12	MOODLE	Диференційна психологія (апробація)	ф-т психології, 2 курс, д/ф	Милославська О.В.
13	MOODLE	Патопсихологія (апробація)	ф-т психології, 3 курс, д/ф, з/ф	Павленко В.М.
14	MOODLE	Етнопсихологія (апробація)	ф-т психології, 3 курс, д/ф, з/ф	Павленко В.М.
15	MOODLE	Клінічна психодіагностика (підсумковий контроль)	ф-т психології, 3 курс, д/ф, з/ф	Павленко В.М.
16	MOODLE	Експериментальна психологія	ф-т психології, 1 курс, д/ф	Яновська С.Г.
17	MOODLE	Техніки СПТ	ф-т психології, 3 курс, д/ф	Яновська С.Г.
18	MOODLE	Психологія підприємництва (підсумковий контроль)	ф-т психології, 4 курс, д/ф	Яновська С.Г.
19	MOODLE	Психологія конфліктів (підсумковий контроль)	ф-т психології, 4 курс, д/ф	Ярош Н.С
20	MOODLE	Практична психологія в маркетингу та рекламі	ф-т психології, 4 курс, д/ф, з/ф	Ярош Н.С

21	MOODLE	Психологія адиктивної поведінки (апробація)	ф-т психології, 1М курс	Фролова Є.В.
22	MOODLE	Основи психотерапії (апробація)	ф-т психології, 4 курс	Федосєєв В.А., Кочарян О.С., Харченко А.О.
23	MOODLE	Методи психокорекції та психотерапії (апробація)	ф-т психології, 1 магіст. курс	Терещенко Н.М., Кочарян О.С.
24	MOODLE	Основи неврозології та психіатрії (апробація)	ф-т психології, 3 курс	Федосєєв В.А.
25	MOODLE	Методика викладання у вищій школі (апробація)	ф-т МЕО і ТБ, 1 магіст. курс, з/ф	Наливайко О.О.
26	MOODLE	Педагогіка (апробація)	ф-т іноземних мов, 2 курс, д/ф, з/ф	Наливайко О.О.
27	Google classroom	Психологія	ф-т іноземних мов, 2 і 3 курси, з/ф	Ярош Н.С.
28	Google classroom	Соціальна психологія	ф-т психології, 2 курс, с з/ф	Ярош Н.С.

На сайті факультету розміщено навчально-методичні комплекси (включаючи робочі навчальні програми) з дисциплін, що викладаються на денній та заочній формах (1 в/о та 2 в/о) навчання .

6. Позитивний досвід та проблеми організації науково-методичної роботи на факультеті

- Кафедра загальної психології

Позитивний досвід:

- наявність навчально-методичних комплексів у електронному вигляді дозволяє якісно організувати освітній процес за умов його змішаного та дистанційного здійснення;
- в умовах карантину дистанційна форма організації освітнього процесу є кращою заміною аудиторної взаємодії викладача зі студентами, аніж припинення процесу;
- НПП кафедри ознайомились та опанували нові засоби здійснення освітнього процесу (платформи, сервіси), створили демонстраційні матеріали, розширили оновили та пристосували до дистанційного формату навчальні завдання до різних видів занять, розробили та оновили завдання (в т.ч. тестові) для поточного та підсумкового контролю;
- дистанційна форма здійснення освітнього процесу передбачає письмовий зворотний зв'язок з приводу виконання студентами навчальних завдань, що дозволяє звертатись до нього у незмінному вигляді у подальшому (і викладачу, і студенту);
- отриманий досвід може бути корисним для організації освітнього процесу для студентів особливими потребами (за їх бажанням).

Проблеми:

- дистанційна форма освітнього процесу є більш прийнятною у викладанні дисциплін або розділів, видів занять чи завдань, які передбачають спрямування інформаційного потоку переважно в один бік (від викладача до студента), або самостійну роботу студента з текстами чи документами. Але стосовно дисциплін або

видів занять, які передбачають активну взаємодію суб'єктів навчання, опосередкування технічними засобами поряд з можливістю взагалі здійснювати навчальний процес все ж певною мірою породжує і обмеження: контакт очі-в-очі більшою мірою спонукає людину до активності (наприклад, на семінарському чи практичному занятті), натомість спілкування в форматі суб'єкт-ТЗ-суб'єкт створює спокусу уникнути активної роботи, відсидітись, ховаючись за аватарку. По-друге, певні види навчальних робіт взагалі неможливо виконати в on-line форматі;

- дистанційна форма освітнього процесу робить його учасників надто залежними від обставин білянавчального характеру (електрики, якості інтернет-зв'язку, якості покриття мобільного зв'язку, класу пристроїв);
- в рази збільшується навчальне навантаження викладача: перевірка письмових робіт та складання письмових відповідей **на кожному роботі** вимагає іншого, порівняно з існуючим, унормування робочого часу викладача;
- збільшується навантаження на зоровий аналізатор та опорно-рухову систему викладача, що призводить до патологічних змін у їх функціонуванні.

- Кафедра прикладної психології

Позитивний досвід:

- Вимушений перехід на дистанційне навчання активізував використання засобів on-line та off-line навчання та комунікації із студентами (зокрема платформ Zoom, Moodle та Google), розробку нових типів навчальних завдань, розробку на використання тестових завдань для діагностики навчальних досягнень.

- Кафедра психологічного консультування і психотерапії

Позитивний досвід:

- Упровадження електронних курсів у практику роботи зі студентами дало економію часу на перевірку робіт, забезпечило доступність завдань on-line у режимі 24/7 та можливість виконання завдань студентами у зручний для них час, дозволило ефективно і якісно організувати навчальний процес в умовах карантинних обмежень.
- Викладачі кафедри засвоїли різні інструменти дистанційного навчання (Zoom, Moodle), що є розширення навичок викладання та організації навчального процесу.

Проблеми:

- Все активніше використовуються мультимедійні технології при проведенні лекцій та семінарських занять в аудиторіях, що сприяє удосконаленню навчального процесу, оптимізації сприйняття студентами матеріалу, економії навчального часу. Саме тому виникає проблема з доступом до аудиторій, обладнаних мультимедійними комплексами.
- Дистанційне навчання під час карантину виявило труднощі в встановленні зв'язку зі студентами (студенти не виходили на зв'язок, несвоєчасно виконували завдання, бракувало дисципліни в організаційних питаннях);
- Під час карантину на викладачів окрім суто навчальної роботи було покладено обов'язки в організації студентів, яку зазвичай виконує деканат та старости груп (призначення часу проведення занять, листування із кожним студентом особисто, перевірка завдань, які надано у неякісному вигляді, надання зворотного зв'язку особисто кожному студенту, донесення інформації та її повторення особисто кожному студенту у

листування), що вимагало значного часу і зусиль, які призводили до втрати якості донесення навчального матеріалу;

- Проведення лекцій на платформі Zoom пов'язане із значним емоційним напруженням, що веде до емоційного виснаження викладачів та не дозволяє у повному обсязі та в якості, що була би еквівалентною аудиторним заняттям, доносити навчальний матеріал. Окрім цього період «відновлення» викладача та підготовки до наступної лекції є довшим. Тому використання дистанційного навчання можна розглядати як вимушену міру, і не у якості заміни аудиторним заняттям.

Декан факультету психології

Надія КРЕЙДУН